

בש"פ 3144/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3144/20

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: א' בסיון התש"ף (24.5.2020)

בשם העורר: עו"ד דוד יפתח; עו"ד יוסף זילברברג; עו"ד רונן חליוה;
עו"ד דן ענבר

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן-ארויה

החלטה

לפניי ערר על שתי החלטות של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט ניצן סילמן) במ"ת 42794-12-19 מיום 12.1.2020 ומיום 7.5.2020, שעניינן במעצרו של העורר עד תום ההליכים: האחת - החלטה הקובעת כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעורר בכתב האישום (להלן: "ההחלטה לעניין הראיות לכאורה"); והשנייה - החלטה הקובעת כי לא ניתן לשחרר את העורר לחלופת מעצר ומורה על מעצרו עד תום ההליכים (להלן: "ההחלטה לעניין חלופת המעצר").

רקע והשתלשלות העניינים

1. העורר הוא קטין, אשר מואשם יחד עם אדם נוסף (להלן: "השותף") בביצוע עבירה של רצח בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 301א(א) ו-1(1) ו-9 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), בצירוף סעיף 29 לחוק; וכן בביצוע עבירות בנשק, לפי סעיפים 144א(א) ו-144ב לחוק, בצירוף סעיף 29 לחוק.

2. על פי עובדות כתב האישום, בתחילת חודש נובמבר 2019, העורר והשותף (להלן, יכוננו יחד: "הנאשמים") גמרו בדעתם להביא למותו של אדם (להלן: "המנוח"), וזאת לאחר שגילו כי הוא מצוי בקשר רומנטי עם קרובת משפחתו של העורר. לצורך הוצאת תוכניתם לפועל, הצטיידו הנאשמים באופנוע (להלן: "האופנוע"), אותו החביאו במתחם הנמצא בבעלות משפחתו של העורר ואשר מושכר לחברת הובלות (להלן: "המתחם"). כן הצטיידו הנאשמים באקדח ובתחמושת מתאימה (להלן: "הנשק"). ביום 12.11.2019, בשעה 13:20, הגיעו הנאשמים למתחם כשהם רכובים על קטנוע (להלן: "הקטנוע") וחובשים קסדות. הם החנו את הקטנוע במתחם, הוציאו את האופנוע ממקום מחבואו, חבשו לראשם קסדות אחרות, ובשעה 13:24 יצאו מהמתחם כשהם רכובים על האופנוע וברשותם הנשק. השותף נהג והעורר ישב מאחוריו. מספר דקות לאחר מכן, בשעה 13:36, הגיעו הנאשמים אל החנות שבבעלותו של המנוח (להלן: "החנות" או "זירת האירוע"). משהבחינו בו מחוץ לחנות, הוציא העורר את הנשק, וירה לעבר המנוח בכוונה לגרום למותו, בעוד שהשותף ממשיך לנסוע וחולף בנסיעה על פני החנות. חלק מן היריות שירה העורר פגעו במנוח. אחיו של המנוח, אשר עמד באותה עת לצדו, ברח לתוך החנות, ואילו המנוח התקדם מספר צעדים ונפל אל הקרקע. בזמן שאחיו של המנוח החל למשוך אותו לתוך החנות, שבו הנאשמים על עקבותיהם כשהם עודם רכובים על האופנוע. אז ירה העורר מספר יריות נוספות לעבר המנוח, בכוונה לגרום למותו, כאשר בסך הכול ירה העורר במנוח 7 יריות. בשלב זה, נמלטו הנאשמים מהמקום ונסעו בחזרה אל המתחם, שם החביאו הנאשמים את האופנוע ואת הקסדות, ועזבו את המתחם באמצעות הקטנוע. בעקבות אירועים אלו מצא המנוח את מותו.

3. ביום 17.12.2019, בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים בעניינו, לפי סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים"). במסגרת הבקשה, טענה המדינה כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר. כן טענה המדינה כי העבירות המיוחסות לנאשמים מקימות חזקת מסוכנות, וכי הנסיבות בהן בוצעו העבירות מלמדות גם הן על המסוכנות הנשקפת מהם. עוד נטען כי היות שהעורר נעצר בעת שניסה לעבור את הגבול מישראל לירדן ימים ספורים לאחר אירוע הירי, הרי שקיים יסוד סביר לחשש ששחרורו יביא להתחמקות מהליכי שפיטה.

ההחלטה לעניין הראיות לכאורה

4. ביום 12.1.2020 נתן בית המשפט קמא החלטה הקובעת כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית המבססת סיכוי סביר להרשעת העורר בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. במסגרת החלטתו, דן בית המשפט בפירוט בראיות שהביאה בפניו המדינה. בפתח הדברים, ציין בית המשפט כי מהראיות שהוצגו עולה לכאורה כי המניע לרצח הוא קשר רומנטי שניהל המנוח עם בת דודתו של העורר, אשר לא התקבל בחיוב בקרב משפחת העורר. לעניין זה, סקר בית המשפט את חקירותיהם של בני משפחתם של העורר ושל המנוח ואת מחקרי התקשורת שהציגה המשטרה, וקבע כי

עולה מהם לכאורה שבמספר הזדמנויות איימו העורר ואחרים מבני משפחתו על חייו של המנוח.

5. לאחר זאת, עבר בית המשפט קמא לסקירת הראיות ביחס ליום האירוע, אשר כללו, בין היתר, הודעות שנגבו מעוברי אורח, חקירות עדים, סרטונים ממצלמות אבטחה המצויות במיקומים שונים בעיר, לרבות במתחם, חוות דעת מומחים ומחקרי תקשורת. בבוחנו את הראיות, עמד בית המשפט על כך שהעורר זוהה בסרטון שצולם במצלמת האבטחה המותקנת במתחם (להלן: "סרטון האבטחה") על ידי חמישה עדים שונים: אחיו של המנוח, חוקר משטרה שעסק בתיק, אמה של ידידתו של העורר, מכר של משפחת העורר אשר עבד עבורה במשך כ-25 שנים, ושוטרת אשר הכירה את העורר במסגרת עבודתה במחלק הנוער של המשטרה (להלן: "העדים המזהים"). עוד ציין בית המשפט קמא, כי חוות דעת מומחה שהגישה המדינה קבעה כי נמצא דנ"א התואם לעורר בקסדה שהייתה במתחם. כן התייחס בית המשפט לחוות דעת מומחה נוספת מיום 16.12.2019, שהשוותה בין פרטי הלבוש של דמויות הנהג והנוסע אשר נצפו במצלמות האבטחה בסמוך לזירת האירוע, לבין פרטי הלבוש של דמויות הנהג והנוסע אשר נצפו במצלמת האבטחה במתחם וזוהו כנאשמים. חוות דעת זו הצביעה על תמיכה נמוכה בכך שהמוצגים הם מאותו מקור – היינו, בבדיקת המוצגים נמצאה התאמה חלקית במאפיינים סוגיים שנבחנו, אך לא התאמה מובהקת. עם זאת, לא נמצאו ממצאים השוללים התאמה. בית המשפט קמא סבר כי בשלב זה אין בחוות הדעת האמורה כדי לקעקע את גרסת המדינה ולהחליש את עוצמת הראיות.

6. לאחר שבחן את הראיות, עמד בית המשפט קמא על השתלשלות האירועים ביום האירוע, כפי שעולה לכאורה מהראיות: ביום האירוע, בשעות הצהריים, השותף אסף את העורר מביתו, בקטנוע הרשום על שמה של אחות השותף. בשעה 13:08 העורר והשותף שוחחו בטלפון, כאשר באותה עת נצפה הקטנוע ממתין מחוץ לביתו של העורר. דקות ספורות לאחר מכן, יצאה דמות חבושה בקסדה מביתו של העורר. לקראת השעה 13:20 הגיעו הנאשמים למתחם כשהם רכובים על הקטנוע. בית המשפט ציין כי בשלב זה נראה העורר בסרטון האבטחה, כשפניו חשופות. לאחר זאת, הנאשמים החליפו קסדות ויצאו מהמתחם, כשהעורר נושא את הנשק. בנקודה זו מציין בית המשפט כי נסיעתו של האופנוע מהמתחם לזירת האירוע, ומשם בחזרה למתחם, מתועדת במצלמות אבטחה שונות הממוקמות בעיר. עוד ציין כי המכשיר הסלולרי של העורר אוכן בשעה 13:35 – כדקה לפני הירי – בסמוך לזירת האירוע. עם חזרת האופנוע למתחם, מזהים הנאשמים בסרטון האבטחה כשהם הולכים עם קסדות שחורות. לאחר מכן, נראים השניים כשהם עוזבים את המתחם עם קסדות אחרות והקטנוע עמו הגיעו.

7. נוכח דברים אלו, הגיע בית המשפט קמא למסקנה שמארג הראיות, בצירוף היעדר גרסה מניחה את הדעת מטעם העורר ביחס למעשיו ולמקום הימצאו ביום האירוע, וכן העובדה שנעצר בניסיון לחצות את הגבול מישראל לירדן, מקימים תשתית ראייתית לכאורית להרשעתו של העורר במעשים המיוחסים לו בכתב האישום.

תסקיר שירות המבחן לנוער

8. לאחר מתן החלטה זו, הוגשו שלושה תסקירי מעצר בעניינו של העורר, מטעם שירות המבחן לנוער (להלן: "התסקירים"). מהתסקירים עלה כי בשנה האחרונה העורר לא נמצא במסגרת לימודית או תעסוקתית כלשהי. כמו כן, צוין כי העורר הביע קשיים הסתגלוליים התואמים לחוויות מעצר ראשונה, מצב רוחו ירוד, ונראה כי אינו מודע לחומרת מצבו. בהתייחס למשפחתו של העורר, ציין שירות המבחן כי זו עברה מספר טראומות ואבדות בנפש, מבלי שקיבלה מענה טיפולי הולם. באשר להוריו של העורר, צוין כי אמו מביעה מצוקה ומשדרת קושי בתפקוד, וכי אביו נראה יציב

יותר, אך עודנו מתקשה לעכל את המצב.

מבדיקה פסיכודיאגנוסטית שנערכה לעורר (להלן: "הבדיקה הפסיכולוגית") עלה כי העורר בעל קשיים בתפקודים קוגניטיביים שונים ותפקודו הלימודי נמוך. באשר לתחום הרגשי, הצביעו ממצאי הבדיקה על תחושות של תוקפנות וכעס אשר העורר אינו מצליח לווסת, וכן על סף תסכול נמוך וקושי בשליטה בדחפיו וברגשותיו. עוד עלה כי לעורר קיימת נטייה להתנהגות בעייתית, ונמצאו קווים להפרעת התנהגות וקשיי הסתגלות. עם זאת, עקב היעדר שיתוף פעולה מצד העורר, היה קושי להתרשם מתפקודו האמיתי. בהתחשב בכל אלה, היה קושי לקבוע בבירור אם ניתן לאיין את מסוכנותו באמצעות חלופת מעצר מחוץ לכותלי בית המעצר. כן עלתה האפשרות להעברת העורר למעון נעול, ואולם הלה התנגד בטענה כי לא קיים הבדל בין השניים, וכי הוא מעדיף להישאר בבית המעצר. אשר על כן, ובהתחשב בחומרת העבירה המיוחסת לעורר, הגיע שירות המבחן למסקנה כי אין לו הצעה לחלופת מעצר אשר תאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר.

ההחלטה לעניין חלופת המעצר

9. ביום 30.4.2020 התקיים דיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים ובאפשרות להעביר את העורר לחלופת מעצר. מספר ימים לאחר מכן, ביום 7.5.2020 נתן בית המשפט קמא החלטה השוללת את האפשרות לחלופת מעצר, ומורה על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים בעניינו. בנמקו את החלטתו, עמד בית המשפט קמא על השיקולים השונים: מחד גיסא, ציין בית המשפט כי עסקינן בקטין אשר נעדר עבר פלילי. משכך, הרי שהחוק והפסיקה מחייבים העדפת שיקולי שיקום, ושימוש במעצר מאחורי סורג ובריח רק כאמצעי אחרון. כמו כן, עמד בית המשפט על כך שהעורר מצוי במעצר למעלה מ-4 חודשים בעוד שמשפטו, שצפוי להתחיל בסוף חודש יוני, ככל הנראה יימשך זמן רב; וכן על כך שהמפקחים שהוצעו על ידי העורר נמצאו תקינים. מאידך גיסא, ציין בית המשפט כי לעורר מיוחסת עבירה חמורה ביותר – היא עבירת הרצח, אשר חל לגביה כלל של מעצר עד תום ההליכים אף כשמדובר בקטינים, וכי בשל קיומן של ראיות לכאורה, קיימת חזקת מסוכנות קיצונית הנשקפת מהעורר. בית המשפט סבר כי מסוכנות זו מתחדדת נוכח נסיבות ביצוע העבירה, חלקו המרכזי של העורר במעשים המתוארים בכתב האישום, והממצאים הבעייתיים שעלו מהתסקירים בעניינו. בנוסף, ציין בית המשפט כי קיים חשש להימלטות של העורר מאימת הדין וקושי לתת בו אמון, וזאת הן נוכח חומרת העבירות המיוחסות לו, הן בשל העובדה שנעצר כשהוא מנסה לחצות את הגבול לירדן מבלי לספק הסבר הולם לכך, והן בהתחשב בהתרשמות שירות המבחן. אשר על כן, הגיע בית המשפט למסקנה כי אין מנוס אלא להורות על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים בעניינו.

מכאן הערר שלפניי.

טענות הצדדים

10. במסגרת הערר שלפניי, מעלה העורר טענות ביחס לשתי ההחלטות האמורות. באשר להחלטה לעניין הראיות לכאורה, טוען העורר כי הראיות עליהן ביסס בית המשפט קמא את החלטתו הן בעוצמה נמוכה. טענתו העיקרית של העורר לעניין זה נוגעת לסוגיית זיהויו של העורר כאחת הדמויות הנראות בסרטון האבטחה. העורר טוען כי זיהוי זה, אשר עליו מבוסס עיקר התיק נגדו, הוא בלתי אפשרי מבחינה אובייקטיבית, וכי לא בכדי לא שלחה המדינה את הסרטון לבדיקת מעבדה. לתמיכה בטענה זו, נטען כי לאחר מתן ההחלטה לעניין הראיות לכאורה, באי כוח העורר ביקשו וקיבלו

את תיק העבודה של מומחית הזיהוי שעבדה על התיק. תיק העבודה חשף את העובדה שהמומחית התבקשה על ידי אחד מן החוקרים בתיק לבדוק אם ניתן לבצע השוואת פנים, וקבעה כי לא ניתן להשוות פנים. נוכח דברים אלו, נטען כי העדים המזהים עליהם הסתמך בית המשפט קמא בהחלטתו, כלל לא היו יכולים לזהות את העורר בסרטון האבטחה מבחינה אובייקטיבית. עוד נטען בהקשר זה, כי על אף שהמדינה הסתמכה בטענותיה על שני עדים מזהים בלבד, בית המשפט מנה בהחלטתו שלושה עדים נוספים אשר זיהו לכאורה את העורר בסרטון האבטחה. יתרה מכך, לשיטת העורר, בין כה וכה לא ניתן היה להסתמך על זיהויים של אף אחד מהעדים הללו: באשר לשניים עליהם הסתמכה המדינה – נטען כי עדים אלו היו מוטעים שכן העורר כבר היה במעצר באותה עת; ובאשר לשלושת העדים האחרים – נטען כי אלו כלל לא זיהו את העורר, וממילא היכרותם עמו דלה ביותר. משכך, נוכח העובדה כי הזיהוי בסרטון האבטחה הוא הראייה העיקרית לכאורה נגד העורר, נטען כי קיימת חולשה ראייתית משמעותית, שיש בה כדי להצדיק את שחרורו של העורר לחלופת מעצר, או למצער את העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני.

11. לצד טענה זו, מעלה העורר מספר טענות נוספות: ראשית, נטען כי שגה בית המשפט קמא בקבעו כי הראיות מצביעות לכאורה על קיומו של מניע. לשיטתו, מהראיות עולה כי הקשר בין המנוח לבת דודתו של העורר נחשף כבר בחודש מאי 2019, כחצי שנה לפני הירי, ולא קיימת אינדיקציה כי מאז הייתה המשכיות כלשהי לעניין זה. שנית, נטען כי קביעתו של בית המשפט קמא לפיה עובר לאירוע הירי, יצאה מביתו של העורר דמות חבושה בקסדה אינה מלמדת דבר. זאת מאחר שמדובר בבניין משותף בן מספר קומות, ולכן כלל לא ברור אם אותה "דמות" היא אכן העורר. שלישית, נטען כי מחוות דעת מומחה שנמסרה לעורר לאחר ההחלטה לעניין הראיות לכאורה, עולה כי בניגוד לקביעה בהחלטת בית המשפט קמא, מכשיר הטלפון הסלולרי של העורר לא אוכן בזירת האירוע בשעת המעשים. לבסוף, נטען כי בית המשפט קמא ציין בהחלטתו כי נמצא דנ"א של העורר על גבי קסדה שהייתה במתחם. ואולם, לטענת העורר אותה קסדה כלל איננה נראית באף אחד מהסרטונים ממצלמות האבטחה שצולמו ביום האירוע. משכך, סבור הוא כי אין בממצא זה כדי למקמו במתחם ביום האירוע.

12. באשר להחלטה לעניין חלופת המעצר, נטען כי תסקירי המעצר שהוגשו בעניינו של העורר לא קבעו כי הוא מסוכן, אלא אך העלו קשיים ביחס ליכולת להעריך את מסוכנותו ואת התאמתו לחלופת מעצר. לשיטת העורר, מסיבה זו בלבד קבע שירות המבחן כי אין בידיו להמליץ על חלופת מעצר אשר תאיין את מסוכנותו. עוד נטען כי לעורר אין כל עבר פלילי וזו הסתבכותו הראשונה, וכי המפקחים שהציע העורר נמצאו תקינים וראויים, הן על ידי שירות המבחן והן על ידי בית המשפט קמא. לבסוף, נטען כי שגה בית המשפט קמא בקבעו כי גם בענינים של קטינים, ברירת המחדל ביחס לסוג העבירות בהן מואשם העורר היא מעצר עד תום ההליכים. העורר גורס כי קביעה זו עומדת בניגוד לחוק ולפסיקתו של בית משפט זה. לאור האמור, טוען העורר כי יש לקבל את הערר ולהורות על שחרורו לחלופת מעצר או לחילופין על העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני.

13. בדיון שהתקיים לפניי ביום 24.5.2020, התמקד העורר בטענותיו לעניין זיהוי בסרטון האבטחה, וחזר בתמצית על הטענות הנוספות שהעלה במסגרת הערר. המדינה מצדה, טענה כי ההחלטה לעניין הראיות לכאורה מבוססת, שכן במכלול הראיות יש כדי להקים תשתית ראייתית לכאורית להרשעתו של העורר. כן התייחסה המדינה לטענות העורר: ראשית, באשר לסוגיית זיהוי של העורר בסרטון האבטחה, טענה המדינה כי צפייה בסרטון מראה כי מבחינה אובייקטיבית בהחלט ניתן היה לזהות את העורר; שנית, נטען כי אין כל פסול בעובדה שבית המשפט קמא הסתמך בהחלטתו על עדים נוספים אשר זיהו לכאורה את העורר, מלבד אלו אליהם התייחסה המדינה בטענותיה; שלישית, טענה המדינה כי בניגוד לטענת העורר, האיכון שבוצע לטלפון הסלולרי שלו ביום האירוע מצביע על כך ששהה בסמוך לזירת האירוע.

באשר להחלטה לעניין חלופת המעצר, טענה המדינה כי הן הראיות לכאורה והן הדברים שמסר העורר בחקירתו במשטרה, מצביעים על מסוכנות גבוהה והיעדר יכולת לתת אמון בעורר. עוד נטען לעניין זה, כי ניסיונו של העורר לחצות את הגבול מישראל לירדן ימים ספורים לאחר אירוע הירי, מצביע על יסוד סביר לחשש ששחרורו לחלופת מעצר עלול לגרום ניסיון נוסף להתחמקות מאימת הדין. אשר על כן, סבורה המדינה כי החלטת בית המשפט קמא לעצור את העורר עד תום ההליכים – בדין יסודה.

בתום הדיון, הגישה המדינה לבית משפט זה את חומר החקירה בעניינו של העורר.

דיון והכרעה

14. לאחר שקילת טענות הצדדים ועיון בחומרי החקירה, ובכלל זאת צפייה בסרטון האבטחה וקריאת תמלילי החקירה של העורר, הגעתי לכלל מסקנה כי הדין הערר, על שני חלקיו, להידחות.

ראיות לכאורה

15. סעיף 21(ב) לחוק המעצרים קובע כי בית המשפט רשאי להורות על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, מקום בו נמצא כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות לו. לשם כך, נדרש בית המשפט לבחון האם בכוחן של הראיות הגולמיות שהצטברו נגד הנאשם, להקים סיכוי סביר להרשעתו. ודוק, השאלה בשלבה מעצרה אינה הראיות מצביעות על הרשעתה הנאשם מעבר לכל ספק סביר, אלא דיבחינת כוחה הוכחה הפוטנציאל להטמון בחומר החקירה (ראו, למשל: בש"פ 2281/20 אבועאבדני' מדינת ישראל, פסקה 7 (8.4.2020) (להלן: "עניין אבו עאבד"); בש"פ 1495/20 קגנ' מדינת ישראל, פסקה 5 (15.3.2020); בש"פ 6927/19 גרגאויני' מדינת ישראל, פסקה 20 (14.11.2019)).

16. בענייננו, כאמור, טוען העורר כי הראיות עליהן ביסס בית המשפט קמא את החלטתו הן בעוצמה נמוכה. הטעם המרכזי לכך, לשיטת העורר, היא שזיהוי לכאורה בסרטון האבטחה – זיהוי העומד במרכז מסכת הראיות נגדו – הוא בלתי אפשרי מבחינה אובייקטיבית, ולכן לא ניתן היה להסתמך על הודעותיהם של העדים המזהים. ואולם, לאחר שצפיתי לבקשת שני הצדדים בסרטון האבטחה האמור, אין בידי לקבל טענה זו. הסרטון הוא באיכות טובה מאדוצולם באוריו. בסרטון נראות שתי דמויות, אשר אחת מהן מתהלכת בפנים חשופות במרחק לא רב מהמצלמה, וניתן לראות את תווי פניה ואת מבנה גופה באופן העשוי לאפשר זיהוי על בסיס היכרות טובה. משכך, ומבלי לקבוע מסמרות, סבורני כי על בסיסו של סרטון זה, ייתכן כי היה באפשרותם של העדים המזהים, כולם או חלקם, לזהות את העורר בתור אותה הדמות שהופיעה בסרטון האבטחה (השוו: בש"פ 9087/17 ג'אברני' מדינת ישראל, פסקה 14 (7.12.2017) (להלן: "עניין ג'אבר"); בש"פ 8277/15 דסטהני' מדינת ישראל, פסקה 8 (16.12.2015) (להלן: "עניין דסטה")). ויובהר – לעובדה כי המומחית שצפתה בסרטון מסרה כי לא ניתן לבצע השוואת פנים באמצעים הטכנולוגיים העומדים לרשות המז"פ, עשויה להיות משמעות ראייתית. ואולם, אין בכך כדי לשלול את האפשרות לזיהוי אנושי, על בסיס היכרות עם העורר. כאמור, בענייננו קיימים חמישה עדים מזהים, אשר נראה כי לחלקם היכרות טובה עם העורר. במצב דברים זה,

כל שניתן ונדרש לומר בשלב זה של ההליך, הוא כי יש ליחס משקל לכאורי משמעותי לזיהוי העורר על ידי העדים המזהים. השאלה האם הזיהוי הלכאורי יבשיל לכדי ראיית זיהוי עליה ניתן לבסס הרשעה, צריך שתיבחן לאור העדויות שיישמעו בעניין במסגרת ההליך העיקרי.

17. באשר ליתר טענותיו של העורר לעניין זיהוי בסרטון האבטחה, הרי שמדובר בטענות הנסובות על אמינותם של העדים המזהים ומהימנות הזיהוי. כידוע, בשלב ההחלטה על מעצר עד תום ההליכים, אינן הממשפטים נדרשים להכריע בשאלת מהימנותם של העדים ובמשקלן של עדויות, אלא אם קיימות סתירות גלויות ומהותיות בחומר החקירה, אשר עשויות להעיד על חולשה בתשתית הראייתית (ראו, למשל: בש"פ 2447/20 אבוסלבני' מדינת ישראל, פסקה 8 (23.4.2020); בש"פ 1597/20 מדינת ישראל' אבוסעב, פסקה 14 (11.3.2020); בש"פ 2607/10 פיניאני' מדינת ישראל, פסקה 13 (18.4.2010)). הואיל ובענייננו לא מצאתי כי קיימות סתירות מהותיות בחומר החקירה, מקומן של טענות אלו להתברר לעומקן במסגרת ההליך העיקרי (ראו והשוו: עניין ג'אבר, פסקה 14; בש"פ 8028/16 חיינסקי' מדינת ישראל, פסקה 9 (14.11.2016); בש"פ 8702/10 לנידאון' מדינת ישראל, פסקה 6 (6.12.2010)).

18. לכך יש להוסיף, כי לצד זיהוי של העורר, ישנן ראיות נוספות, אשר יש בהן כדי לחזק את עוצמת התשתית הראייתית הלכאורית נגדו:

- א. מחקירותיהם של בני משפחתם של העורר והמנוח, ומחקרי התקשורת שהציגה המשטרה, עולה כי עובר לאירוע הירי איים העורר על חייו של המנוח.
- ב. קיימות ראיות נסיבתיות המחזקות את זיהוי של העורר כמי שנצפה מגיע רכוב על הקטנוע למתחם: הזיקה שבין השותף לקטנוע; שיחת הטלפון שקיימו השותף והעורר עובר לחבירת הנוסע לנהג הקטנוע; הסרטון המתעד את איסוף הנוסע מהבניין בו מתגורר העורר; והקסדה עם דגימת הדנ"א שנמצאה במתחם.
- ג. ראייה נסיבתית משמעותית נוספת היא איכון טלפון נייד, אשר זוהה כשייך לעורר (עניין שהוכחש על ידי העורר בחקירתו), בסמוך לזירת הרצח, כדקה לפני ביצוע הירי.
- ד. ראייה לכאורית נוספת נלמדת מניסיונו של העורר לעבור את הגבול מישראל לירדן ימים ספורים לאחר הרצח, וזאת מבלי שסיפק כל הסבר מניח את הדעת לכך (השוו: עניין דסטה, פסקה 10).
- ה. מקריאת תמלילי חקירותיו של העורר, עולה כי הלה לא סיפק כל גרסה ביחס למקום הימצאו ביום האירוע, ולמעשה מרבית תשובותיו לשאלות החוקרים ביחס ליום האירוע הסתכמו בתשובה כי הוא אינו יודע או אינו זוכר.

ו. על פניו, נראה כי הדברים שמסר העורר בחקירותיו אינם אמינים, וכי הוא ניסה להרחיק עצמו מהאירוע. כך למשל, העורר טען בחקירותיו כי הוא אינו זוכר את מספר הטלפון הנייד שלו, וכי מספר הטלפון הנייד אשר זוהה על ידי רבים מהעדים האחרים כמשויך לו, כלל אינו שלו. כמו כן, העורר טען בחקירותיו כי מעולם לא חבש קסדה, בעוד שדגימת דנ"א התואמת לו נמצאה על גבי קסדה שהייתה במתחם. כן טען העורר בחקירתו כי אמו היא זו שסיפרה לו על רצח המנוח, בעוד שאמו בחקירתה הכחישה זאת. גם בדברים אלו יש כדי לחזק את עוצמתה של התשתית הראייתית הלכאורית הקיימת נגד העורר (ראו: בש"פ 2869/19 פריג' נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (23.5.2019); בש"פ 931/12

סלהבנ' מדינת ישראל, פסקה 12 (9.2.2012); בש"פ 3316/10 מדינת ישראל נ' חמדי, פסקה 10 (5.5.2010).

מצבור הראיות הללו מצטרף לראייה הלכאורית של זיהוי העורר בסרטון האבטחה על ידי העדים המזהים, ומגבש, על רקע מכלול הראיות הקיימות בתיק, תשתית ראייתית, אשר אף אם לא ניתן לומר עליה כי היא יצוקה מבטון, הרי שהיא מוצקה דיה על מנת לצלוח את מבחן הראיות לכאורה.

19. סיכומם של הדברים, לא מצאתי מקום להתערב בקביעת בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה, שאין בהן חולשה ראייתית, המבססות סיכוי סביר להרשעתו של העורר בעבירות המיוחסות לו.

חלופת מעצר

20. משנדחה הערר על ההחלטה לעניין הראיות לכאורה, אעבור לדון בטענות השנייה של העורר, לפיה שגה בית המשפט במאמתו במעמלה ורעות על שחרורו לחלופת מעצר או על העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני, חרף היותו קטין ונעדר עבר פלילי.

21. אכן, ככלל, כאשר עסקין בקטין, ישנה עדיפות לחלופת מעצר על פני מעצר מאחורי סורג וברח. זאת, בין היתר, לאורו של סעיף 10 לחוקה הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, לפיו "לא יוחלט על מעצרו של קטין אלא אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרכן שפגיעתה בחירות ופחותה, והמעצרה יהיה לפרקה הזמן הקצר ביותר הנדרש לשם השגתה מטרה כאמור...". ברוח דומה, מונה סעיף 22 ב(ב) לחוק המעצרים את היותו של הנאשם קטין כנסיבה מיוחדת אשר עשויה לתמוך בהחלטה להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני חלף מעצר מאחורי סורג וברח. זאת, אף אם מדובר בנאשם המיוחסות לו עבירות חמורות שנקבעה לגביהן חזקת מסוכנות סטטוטורית (ראו: בש"פ 6185/19 פלוני' מדינת ישראל, פסקה 32 (2.10.2019); בש"פ 2347/16 פלוני' מדינת ישראל, פסקה 22 (19.4.2016)). עם זאת, לא אחת קבע בית המשפט זה כי עובדת היותו של הנאשם קטין, אין בה כשל עצמה כדי להקנות לו חסינות מפני מעצר במקרים בהם לא ניתן לאיין את מסוכנותו בחלופת מעצר והולמת, או כאשר התנהגותו של הנאשם קטין מוכיחה כי אין ליתן בו אמון (בש"פ 8619/13 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 15 (8.1.2014)). כן ראו: בש"פ 4124/19 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 12 (18.6.2019); בש"פ 7234/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 6 (1.10.2017); בש"פ 6502/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (13.9.2010).

22. לאחר בחינת מכלול השיקולים, לא מצאתי כי נסיבותיו של העורר מצדיקות את שחרורו לחלופת מעצר או את העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני לעת הזו. אכן, כפי שהובהר לעיל, העורר הוא קטין נעדר עבר פלילי, ולכן ישנה עדיפות להימנע ממעצר מאחורי סורג וברח. עם זאת, הימנעות זו תתאפשר רק במצבים בהם ניתן לעשות זאת מבלי לפגוע בעתכיות המעצר (ראו: בש"פ 5919/18 פלוני' מדינת ישראל, פסקה 13 (16.8.2018); בש"פ 5253/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 8 (4.8.2014); בש"פ 9222/12 פלוני' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.1.2013)). למרבה הצער, אינני סבור כי זהו המצב בעניינו של העורר. לעורר מיוחסת אחת מן העבירות החמורות ביותר בספר החוקים – עבירת הרצח, כאשר אליה מצטרפות גם עבירות בנשק. באשר לעבירה זו, כבר נפסק כי "רק במקרים נדירים ביותר ויצא דופן, ניתן יהיה להסתפק בחלופת מעצר ושלמישמו אשם בעבירה של רצח בכוונה תחילה, שהיא החמורה שבחמורות" (בש"פ 2646/97 עודה' מדינת ישראל, פ"ד נא (1) 523, 526-527 (1997)). כן ראו: בש"פ

4030/19 מדינת ישראל נ' עאמר, פסקה 11 (19.6.2019); בש"פ 6535/19 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 8 (11.10.2019). כמו כן, אף ביחס לעבירות הנשק בהן מואשם העורר נקבעה חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים.

יתרה מכך, גם בנסיבות בהן בוצע לכאורה הרצח, יש כדי ללמד על מסוכנותו הגבוהה של העורר. בין נסיבות אלו, ניתן למנות את העובדה כי מדובר ברצח מתוכנן היטב, אשר בוצע באור יום, ברחוב הומה אדם, תוך שימוש בנשק חם; כי העורר נאשם בכך שירה לעבר המנוח כאשר אחיו נמצא לצדו; וכי העורר והשותף שבו לחנות לאחר ביצוע הירי הראשון, על מנת לירות במנוח פעם נוספת ולוודא את מותו – בכל אלו יש כדי להעצים את המסוכנות הנשקפת מהעורר (ראו והשוו: בש"פ 2850/20 מדינת ישראל נ' ג'בארין, פסקה 13 (17.5.2020); עניין אבו עאבד, פסקה 18; בש"פ 1972/20 מדינת ישראל נ' פלוני (22.3.2020); בש"פ 1687/20 מדינת ישראל נ' ותד, פסקה 5 (15.3.2020); בש"פ 3344/13 מדינת ישראל נ' קארוט, פסקה 13 (30.5.2013)). מסוכנותו הרבה של העורר אף נלמדת מהעובדה הלכאורית לפיה הוא זה שביצע בפועל את הרצח – היינו, הוא שאחז בנשק וירה לעברו של המנוח.

23. אם בכך לא די, נראה כי התנהגותו של העורר לאחר אירוע הירי מלמדת גם על קיומו של חשש להתחמקות מהליכי שפיטה – כך, ניסיונו של העורר לחצות את הגבול מישראל לירדן ימים ספורים לאחר אירוע הירי (אשר סוכל על ידי המשטרה), בצירוף היעדרו של הסבר מניח את הדעת באשר למטרת הנסיעה ופרטיה, יש בו כדי להקים חשש משמעותי כי העורר עלול לשוב ולנסות להימלט מאימת הדין (השוו: בש"פ 7594/09 גבאינ' מדינת ישראל, פסקה 5 (30.9.2009); בש"פ 3095/08 פלונינ' מדינת ישראל, פסקה 9 (4.5.2008)).

24. לבסוף, למכלול הנסיבות האמורות יש להוסיף את הממצאים העולים מתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של העורר. אומנם, במסגרת התסקירים התרשם שירות המבחן לחיוב מחלופת המעצר ומהמפקחים המוצעים. ואולם, לצד התרשמות זו, עמד שירות המבחן על ממצאי הבדיקה הפסיכולוגית, אשר הצביעו על קיומן של רגשות תוקפנות וכעס אשר העורר אינו מצליח לווסת, ועל שימוש מאסיבי במנגנוני הגנה, כדוגמת ניתוק רגשי, הכחשה והדחקה. עוד עלה מהבדיקה שלעורר קיימת נטייה להתנהגות בעייתית, וכן נמצאו קווים להפרעת התנהגות וקשיי הסתגלות.

נתונים אלו, בשילוב עם הצמצום בתגובותיו של העורר במהלך הבדיקה הפסיכולוגית, הביאו את שירות המבחן למסקנה כי אין הוא יכול לקבוע בבירור האם קיימת חלופת מעצר שביכולתה לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר. אכן, צודק העורר בטענתו כי שירות המבחן לא הציג עמדה חד-משמעית ביחס למסוכנותו ולהיתכנותה של חלופת מעצר המאינת מסוכנות זו. עם זאת, כאשר מצרפים את ממצאי הבדיקה הפסיכולוגית והתסקירים יחד עם יתר הנסיבות שצוינו לעיל, כמו גם עם העדר שיתוף פעולה של ממש מצד העורר, קיים קושי משמעותי לקבוע כי קיימת יכולת לאיין את תכליות המעצר, ובפרט את מסוכנותו של העורר, באמצעות חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני.

25. סיכומם של הדברים, לנוכח הלטעמים המפורטים לעיל, לאשכנעת כי נסיבותיו של העורר, ובכלל זאת היותו קטין נעדר עבר פלילי, מצדיקות, לעתה, לשנות מהחלטתו של בית המשפט קמא להורות על מעצרו מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים בעניינו.

26. נוכח האמור, הערר נדחה.

ניתנה היום, ט"ו בסיון התש"ף (07.06.2020).

ש ו פ ט
